

OSMANLI DEVLETİ'NİN
KURULUŞUNUN 700. YILI:
ETKİNLİKLER VE
BİBLİYOGRAFYA

PROF. DR. FAHAMEDDİN BAŞAR

İSTANBUL 2008

İ.Ü. Yayın No : 4738
Fakülte Yayın No : 3445
I S B N No : 978-975-404-801-8

**OSMANLI DEVLETİ'NİN
KURULUŞUNUN 700. YILI:
ETKİNLİKLER VE BİBLİYOGRAFYA**

PROF. DR. FAHAMEDDİN BAŞAR

İSTANBUL 2008

İSTANBUL KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
KÜLTÜR VARLIKLARINI KORUMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
KÜLTÜR İZLENLERİ VE BİBLİYOGRAFYA BÖLÜMÜ
KÜLTÜR İZLENLERİ VE BİBLİYOGRAFYA BÖLÜMÜ

016.956/015
B2910

IAS General Slavic Ref.
(Slavic)
non-circulating

İÇİNDEKİLER

İNSİZE

GİRİŞ

OSMANLI DEVLETİNİN KURULUŞUNUN 70. YIL DÖNÜMÜ
ETKİNLİKLERİ HAKKINDA

Yıllar süren bu çalışmam sırasında

bana tahammül ederek yardımını esirgemeyen

Eşim, Hayat Arkadaşım Gülümser'e Sevgilerimle

BİRİNCİ BÖLÜM

1961 YIL DOLAYISIYLA YAPILAN VE YÜRÜRLÜKTE OLAN YÖNETİM VE
KÜLTÜR-SANAT ETKİNLİKLERİ

-Terc. Kemal Çelebi ve Sanatçı

-Seyhan

-Fikri, İsmail, İsmail ve Çiğdem

BİRİNCİ BÖLÜM

1961 YIL DOLAYISIYLA YAPILAN VE YÜRÜRLÜKTE OLAN YÖNETİM VE
FAALİYETLER

-Müzik, Sanatçı ve Tercihli Müzik ve Açık Okul

-Kültür ve Sanatçı Tercihli Müzik ve Açık Okul Müzikleri

-Yeni Müzik ve Sanatçı Tercihli Müzik

İKİNCİ BÖLÜM

1961 YIL DOLAYISIYLA YAPILAN VE YÜRÜRLÜKTE OLAN YÖNETİM VE
GİRİŞİMİ

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ V

GİRİŞ

OSMANLI DEVLETİ'NİN KURULUŞUNUN 700. YILDÖNÜMÜ
ETKİNLİKLERİ HAKKINDA 1

BİRİNCİ BÖLÜM

700. YIL DOLAYISIYLA DÜZENLENMİŞ OLAN TÖRENLER VE
KÜLTÜR-SANAT ETKİNLİKLERİ 19

- Tören, Konser, Gösteri ve Şenlikler 22

- Sergiler 31

- Film, Dizi, Belgesel ve CD'ler 53

İKİNCİ BÖLÜM

700. YIL DOLAYISIYLA YAPILMIŞ OLAN BİLİMSEL
FAALİYETLER 59

- Kongre, Sempozyum, Toplantı, Panel ve Açık Oturumlar 62

- Kongre ve Sempozyum Tebliğleri ile Panel ve Açık Oturum Metinlerinin
Yer Aldığı Kitaplar Bibliyografyası 89

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

700. YIL DOLAYISIYLA YAYINLANMIŞ OLAN SÜRELİ YAYINLAR
BİBLİYOGRAFYASI 93

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

700. YIL DOLAYISIYLA YAYINLANMIŞ OLAN ARMAĞAN KİTAPLARI BİBLİYOGRAFYASI	105
--	-----

BEŞİNCİ BÖLÜM

700. YIL DOLAYISIYLA YAYINLANMIŞ OLAN KONGRE VE SEMPOZYUM KİTAPLARI İLE SÜRELİ YAYINLAR VE ARMAĞAN KİTAPLARI'NDA BULUNAN MAKALELER BİBLİYOGRAFYASI	173
---	-----

- Makaleler Bibliyografyası	175
-----------------------------------	-----

- Gazetelerde Yayınlanmış Olan Köşe Yazıları Bibliyografyası	490
--	-----

SONUÇ	499
--------------------	-----

ABSTRACT	507
-----------------------	-----

İNDEKS	509
---------------------	-----

RESİMLER

700. YIL DOLAYISIYLA YAYINLANMIŞ OLAN KONGRE BİLDİRİLERİ, DERGİ VE ARMAĞAN KİTAPLARI'NDAN BAZILARININ KAPAK RESİMLERİ	583
--	-----

ÖNSÖZ

Bu çalışmamızda Osmanlı Devleti'nin Kuruluşunun 700. Yıldönümü dolayısıyla yapılmış olan törenler, kültür-sanat etkinlikleri, bilimsel faaliyetler ve yayınlar ele alınmıştır. Bilindiği üzere Osmanlı Devleti'nin Kuruluşunun 700. Yıldönümü olan 1999 yılında ülkemizde ve yurt dışında çeşitli törenler yapılmış, kültür-sanat etkinlikleri ile birçok bilimsel faaliyet gerçekleştirilmiş, armağan kitap ve makaleler yayımlanmıştır. 75. Yıl ile 700. Yıl arka arkaya gelmişti ve Türkiye Cumhuriyeti Devleti, Cumhuriyetimizin 75. Yılı'nı kutladığımız 1998 yılının ardından Osmanlı Devleti'nin Kuruluşunun 700. Yıldönümü'nü törenler yaparak anmıştır. Yapılan devlet törenlerinin yanı sıra üniversiteler, valilikler, kaymakamlıklar ve belediyeler ile daha başka birçok kamu kurum ve kuruluşunda, sivil toplum teşkilatlarında ve pek çok yerde çeşitli kültürel ve bilimsel etkinlik gerçekleştirilmiş; kongre, sempozyum ve paneller düzenlenmiştir. Kuruluşunun 700. yıldönümü olması dolayısıyla Osmanlı Devleti'nin tarihi, edebiyatı, kültür ve sanatı hakkında birçok kitap yayımlanmış, akademik ve popüler dergiler özel sayılar hazırlamışlardır. Yine aynı amaçla çeşitli kurum ve kişiler tarafından sergiler açılmış, konser ve defileler yapılmış, moda Osmanlı desenleriyle süslü ipek kumaşlar ve tuğralar girmişti. Konserler, tiyatrolar, filmler konularını Osmanlı'ya ayırmışlar; yazılı ve görüntülü basın ulusal ve yerel temsilcileri Osmanlı Devleti'nin tarih ve kültürünü konu alan yazılar yazmış, programlar yapmış ve belgeseller yayımlamışlardır.

Aslında Osmanlı Devleti'nin Kuruluşunun 700. Yıldönümü olan 1999 yılı ülkemizde ve yurt dışında hem resmî kurumlar, hem de sivil toplum kuruluşları tarafından çok daha görkemli bir şekilde anılacaktı. Bu amaçla 1997 yılından itibaren hazırlıklar başlamış, hatta etkinliklerin bir kısmı 1998 yılında Cumhuriyetimizin 75. Yılı kutlamaları ile birlikte yapılmıştı. Bu amaçla plânlanmış olan programların büyük bir bölümü ise 1999 yılının sonbaharında Osmanlı Devleti'nin kurulmuş olduğu şehirlerde çok daha geniş bir şekilde yapılacaktı. Eylül ayında Söğüt ve İstanbul'da yapılması programlanmış olan törenlere Osmanlı coğrafyası üzerinde bulunan devletlerin başkanları da davet edilecek ve hem Ankara'da, hem de Osmanlı Devleti'nin temelini atıldığı

Söğüt'ten başlamak üzere bu devlete başkentlik yapmış olan Bursa, Edirne ve İstanbul başta olmak üzere birçok merkezde çeşitli etkinlikler düzenlenecekti. Ancak, 17 Ağustos 1999 tarihinde yaşadığımız ve milletimizi yasa boğmuş olan büyük Marmara Depremi dolayısıyla 700. Yıl etkinliklerinin bir kısmı iptal edilmiş, yapılan faaliyetler ise sönük geçmişti. Bu amaçla plânlanmış olan faaliyetlerin bir kısmı ise yine bu acı olay sebebiyle sonraki yıllara ertelenmişti. Bununla birlikte 1998 yılından başlamak üzere gerek 1999 yılında ve gerekse onu takip eden 2000 ve 2001 yıllarında Osmanlı Devleti'nin Kuruluşunun 700. Yıldönümü vesilesiyle çeşitli tören ve etkinlikler yapıldı; kültür, sanat ve bilim faaliyetleri gerçekleştirildi, kitap ve makaleler yayımlandı.

Bu çalışmada, Osmanlı Devleti'nin Kuruluşunun 700. Yıldönümü dolayısıyla yapılan törenler ve kültür-sanat etkinlikleri ile yine aynı amaçla düzenlenmiş olan bilimsel faaliyetler tanıtılmaya çalışıldı. 700. Yıl dolayısıyla devletimizin yapmış olduğu tören ve şenlikler ile konser ve sergilerden tespit edebildiklerimiz kronolojik bir sıra ile sunuldu. 700. Yıl etkinlikleri çerçevesinde kamu kurum ve kuruluşları ile üniversitelerimiz, özel şirketler, yaymevleri ve sivil toplum örgütleri tarafından düzenlenmiş olan kongre, sempozyum, konferans, seminer, panel ve açtıkoturumlar hakkında yine kronolojik sıra takip edilerek bilgi verildi. Son olarak da 700. Yıl dolayısıyla hazırlanmış olan kitaplar ile bu kitap ve dergilerde yer alan makaleler ve sempozyum, kongre ve panel kitapları içerisinde yer alan araştırmaların tam bibliyografyaları hazırlandı.

Şüphesiz bu alanda göremediğimiz, haberdar olmadığımız daha pek çok faaliyet ve yayın vardır. Zira Osmanlı Devleti'nin Kuruluşunun 700. Yıldönümü vesilesiyle ülkemizin her köşesinde oldukça fazla etkinlik gerçekleştirildiğini, çok sayıda bilimsel çalışma yapıldığını biliyoruz. Takdir edersiniz ki bunların hepsinden haberdar olmamız mümkün değildir. Bununla birlikte öyle sanıyoruz ki, Kuruluş yıldönümü dolayısıyla düzenlenmiş olan etkinliklerin büyük bir bölümünü kaydetmiş ve bu konuda yapılmış olan neşriyatın birçoğunun bibliyografyasını vermiş bulunuyoruz.

Burada şunu da belirtmeliyim ki, bu çalışmam sırasında birçok kişi ve kuruluştan yardım istedim ve az da olsa karşılığını aldım. 700. Yıl Bibliyografyası yaptığımdan haberdar olan arkadaşarımdan bazıları beni bu konuda bilgilendirdiler. Ayrıca 700. Yıl etkinliklerinin yoğunlukla yapıldığı Kültür Bakanlığı ile başta Edirne, Bursa, Eskişehir, Bilecik, Çanakkale ve İzmir

olmak üzere büyük illerimizin valiliklerine; Türk Tarih Kurumu, Türk Dil Kurumu ve Atatürk Kültür Merkezi gibi resmî kurumlara; özel yayınevlerinin bir kısmına ve bazı şirket merkezleri ile sivil toplum kuruluşlarına mektup yazarak müracaat ettim. Bu kurumlardan bir kısmı 700. Yıl dolayısıyla yapmış oldukları faaliyetleri bildirdiler. Yine bu bibliyografya çalışması hazırlanırken, özellikle 700. Yıl dolayısıyla düzenlenmiş olan kültür-sanat etkinliklerinin tespitinde öğrencilerim Hatice Ateş, Dilek Yörür, Gülhan Alkan, Emrah Eren, Nihal Kurt, Engin Kızıllırmak, Ferdi Güven, Erhan Koçak ve Zeynep Adıgüzel de bana yardımcı oldular. Bu vesileyle emeği geçmiş olan herkese ayrı ayrı teşekkür ediyorum.

Araştırmamız 700. Yıl etkinliklerinin yapıldığı 1999 yılından bu yana devam etti ve Osmanlı Devleti'nin 700. Kuruluş Yıldönümü dolayısıyla yapıldığını tespit ettiğimiz her etkinlik, yayımlanmış her kitap ya da dergi bu çalışmadaki yerini aldı. Belki okuyucularımız Osmanlı Devleti'nin Kuruluşunun 700. Yıldönümü olan 1999 yılından bu yana çok zaman geçtiğini, bu çalışmanın geç kalmış olduğunu düşünebilirler. Ancak, 700. Yıl için yapılmış olan etkinliklerin bir kısmı meyvesini oldukça geç verdi. Yapılan kongre, sempozyum, seminer gibi bilimsel toplantıların bildiri kitapları ile armağan kitaplardan bazıları ancak yıllar sonra yayımlanabildi. Hatta hâlâ bir kısmı yayımlanmamış olan, bazıları da yayımlanmak üzere bulunan kitaplar olduğunu biliyoruz. Bununla birlikte, kısa bir süre önce İstanbul'un Fethinin 550. ve sonra Cumhuriyetimizin Kuruluşunun 80. Yılı gibi anlamlı yıldönümlerini kutladığımız bu dönemin ardından 700. Yıl Etkinlikleri hakkında yaptığımız çalışmamıza son vermeyi düşündük ve şimdiye kadar elde edilen bilgileri bir kitapta toplamaya karar verdik.

Çalışmamızın Giriş kısmında "Osmanlı Devleti'nin Kuruluşunun 700. Yıldönümü Etkinlikleri Hakkında" genel bir açıklama yapıldıktan sonra Birinci Bölüm'de "700. Yıl Dolayısıyla Düzenlenmiş Olan Törenler ve Kültür-Sanat Etkinlikleri" kronolojik bir sıra ile verildi. İkinci Bölüm'de yine tarih sırasına göre "700. Yıl Dolayısıyla Yapılmış Olan Bilimsel Faaliyetler" yer aldı. Üçüncü Bölüm'de aynı amaçla yayımlanmış olan "700. Yıl Dolayısıyla Yayınlanmış Olan Süreli Yayınlar Bibliyografyası", Dördüncü Bölüm'de "700. Yıl Dolayısıyla Yayınlanmış Olan Armağan Kitapları Bibliyografyası" ve Beşinci Bölüm'de de "700. Yıl Dolayısıyla Yayınlanmış Olan Kongre ve Sempozyum Kitapları ile Süreli Yayınlar ve Armağan Kitapları'nda Bulunan Makaleler

Bibliyografyası" alfabetik sıra ile verildi. Çalışmamız kısa bir değerlendirmenin yapıldığı Sonuç kısmından sonra İngilizce Özet ve konu başlıklarına göre hazırlanmış olan İndeks ile son buldu. Ayrıca eserin sonuna, 700. Yıl Armağanı olarak yayımlanmış olan kitap ve dergilerden bazılarının kapak resimleri konuldu.

Osmanlı Devleti'nin Kuruluşunun 700. Yıldönümü dolayısıyla yapılan kültür-sanat etkinlikleri ile bilimsel faaliyet ve yayımları ele alan bu literatür çalışmamızın tarih bölümleri ile edebiyat, sanat tarihi, bilim tarihi ve daha başka disiplinlerde öğrenim gören Lisans öğrencileri ile Yüksek Lisans ve Doktora eğitimlerini sürdüren araştırmacılar için yararlı olması en büyük dileğimizdir. Bu eserin yayıma hazırlanması sırasında yardımcı olan arkadaşlarım ile özellikle Edebiyat Fakültesi Yayın Komisyonu tarafından Hakem olarak belirlenmiş olan değerli ilim adamlarımızın yapmış olduğu tenkit ve faydalı uyarıları için kendilerine müteşekkirim. Ayrıca, öğrencilerimiz için yardımcı ders kitabı olan bu eserin yayımlanmasını sağlayan Edebiyat Fakültesi Yayın Komisyonu ile İstanbul Üniversitesi Yayın Kurulu üyelerine teşekkürü bir borç biliyorum. Ve nihayet, bu kitabın yayımlanmasında emeği geçmiş olan Üniversitemiz Basım ve Yayınevi Müdürlüğü çalışanlarına da ayrı ayrı teşekkür ederim.

İstanbul 2007

Prof . Dr. Fahameddin BAŞAR